

ЖАҲОН БАНКИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ИҚТИСОДИЁТИДАГИ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ КОРХОНАЛАРИНИ ҚЎЛЛАБ-
ҚУВВАТЛАШ ТИЗИМИ

Носиров Жалолиддин

Осиё халқаро университети магистранти

Аннотация

Халқаро молия институтлари (ХМИ) ва донор мамлакатлар билан ҳамкорлик Ўзбекистоннинг инвестиция сиёсатида марказий ўринни эгаллайди. Бугунги кунда ХМИ ва хорижий давлат молия ташкилотлари (ХДМТ) саноатни модернизация қилиш дастурларини, инфратузилмани, транспорт ва коммуникация қурилишини амалга оширишда ва ижтимоий инфратузилмани такомиллаштиришда фаол иштирок этмоқда. Мазкур мақолада шу ва шунга ўхшаш масалалар ёритилган.

Калит сўзлар: Жаҳон банки, молия ташкилотлари, инфратузилма, кредит портфели, Халқаро молия институтлари.

Халқаро молия институтлари (ХМИ) ва донор мамлакатлар билан ҳамкорлик Ўзбекистоннинг инвестиция сиёсатида марказий ўринни эгаллайди. Бугунги кунда ХМИ ва хорижий давлат молия ташкилотлари (ХДМТ) саноатни модернизация қилиш дастурларини, инфратузилмани, транспорт ва коммуникация қурилишини амалга оширишда ва ижтимоий инфратузилмани такомиллаштиришда фаол иштирок этмоқда. Бугунги кунда халқаро молиявий институтларнинг амалий алоқаларига қисқача тўхталадиган бўлсак, улардан Халқаро Валюта Фонди (ХВФ), Жаҳон банки, Европа Тикланиш ва Тараққиёт Банки (ЕТТБ), Осиё Тараққиёт Банки (ОТБ) каби йирик молиявий ташкилотлар билан жуда изчил ва фаол ишлар олиб борилмоқда. Мазкур ташкилотлар биз танлаган йўл ва амалга оширилаётган ислохотларнинг тўғри эканлигига қатъий ишонч ҳосил қилганликлари учун ҳам яқин ҳамкорлик алоқаларини олиб бормоқдалар. Бутун Европа ва Марказий Осиё минтақаси учун макроиқтисодий кўрсаткичларнинг пасайишига қарамай, Ўзбекистон ривожланишни давом эттирмоқда.

Ҳозирги вақтда Жаҳон банки кредит портфели қуйидагиларга йўналтирилган: Коммунал хўжалик ва коммунал хизматлар курсатувчи корхоналарни ривожлантириш.

Мазкур йўналиш бўйича амалга ошириладиган лойиҳалар сув таъминоти, санитария ва гигиена равнақига ўз ҳиссасини қўшади. Қишлоқ

хужалиги корхоналарини кўллаб-қувватлаш бўйича Бутунжаҳон банки лойиҳалари қишлоқ хўжалиги инфратузилмаси равнақига ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари сотилишига ўз ҳиссасини қўшади. Соғлиқни сақлаш ва таълим соҳасидаги янгиликлари мактаб таълимини кўллаб-қувватлашга (кам таъминланган минтақаларда мактабларни кўллаб-қувватлаш ва таълим сифатини яхшилаш), соғлиқни сақлаш, озиқ-овқат тизимларини яхшилашга, шунингдек парранда гриппикасаллигининг олдини олишга тайёргарликни кўллаб-қувватлашга қаратилади. Шу билан бир вақтда банк томонидан техник кўмак ўрта муддатли бюджетни режалаштириш, таълим ва соғлиқни сақлаш секторларидаги дастурларни амалга ошириш учун сарфланадиган бюджет харажатларини баҳолаш, муниципал хизматлар сектори ҳисоботини олиб боришга йўналтирилади.

Жаҳон иқтисодиётининг ривожланишида Жаҳон Банкнинг роли муҳим аҳамиятга эга. Банкнинг дунё миқёсида олиб бораётган фаолияти мамлакатларнинг иқтисодий ривожланишида молиявий ёрдам кўрсатиш орқали ер юзида қашшоқликни тугатишга қаратилган бўлиб, Банк ташкил этилгандан буён фаолиятида бир қанча ижобий ўзгаришлар юзага келди. Буларнинг ичида энг асосийси, банк замон талабига қараб аъзо мамлакатларга кредит ажратиш механизмларини янгилаб, такомиллаштириб бормоқда.

Жаҳон иқтисодиётининг ривожланишида ЖБ нинг роли муҳим аҳамиятга эга. Банкнинг дунё миқёсида олиб бораётган фаолияти мамлакатларнинг иқтисодий ривожланишида молиявий ёрдам кўрсатиш орқали ер юзида қашшоқликни тугатишга қаратилган бўлиб, Банк ташкил этилгандан буён фаолиятида бир қанча ижобий ўзгаришлар юзага келди. Буларнинг ичида энг асосийси, банк замон талабига қараб аъзо мамлакатларга кредит ажратиш механизмларини янгилаб, такомиллаштириб бормоқда.

Жаҳон банки гуруҳининг Ўзбекистонга кўмаклашиш дастурларини ўзида мужассамлаштирган. Янги ҳамкорлик стратегияси 2050 йилгача мамлакатда ўрта даромадли аҳоли қатлами даражасини оширишга мўлжалланган концептуал ривожланиш йўналишларини қамраб олади.

Адабиётлар

1. Ўзбекистон иқтисодиётининг рақобатбардошлигини ошириш муаммолари: назария ва амалиёт: Монография / академик С.С.Гулямов таҳрири остида.– Т.: Консаудитинформ-Нашр, 2006. – 439 б.
2. Сиражиддинов Н. Проблемы повышения эффективности внешней торговли Узбекистана: теоретико-методологические аспекты. – Т.: УМЭД, 2004. - 224 с.

3. Мавланов И.Р. Экономическая дипломатия. – Москва: «Аспект Пресс», 2016, - 528 с.
4. Мавланов И.Р. Экономическая дипломатия Республики Узбекистан // Внешняя политика стран СНГ / Ред.— сост. Д.А. Дегтерев, К.П. Курылев. –М.: Издательство «Аспект Пресс», 2017. –С.445-453.
5. Насырходжаева Д.С. Формирование конкурентной стратегии промышленных предприятий на отраслевых рынках. -Т.: ФАН, 2010.

